

V študijskem letu 2011/2012 so študentje tretjega letnika umetnostne zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru pod mentorstvom spodaj podpisane vzpostavili plodno sodelovanje z mariborskim Mladinskim kulturnim centrom. V okviru predmeta Praktično usposabljanje smo v Galeriji Media Nox in v razstavišču Filozofske fakultete pripravili razstavo, katere krovna vsebina so bili umetniški uspehi nekdanjih študentov mariborske likovne pedagogike. Že nekaj časa ugotavljamo, kako pomembno likovno središče je bil in še vedno je Oddelek za likovno umetnost (nekdaj Oddelek za likovno pedagogiko) na Pedagoški fakulteti (prvotno Pedagoški akademiji) mariborske Univerze. Med nekdanjimi študenti je mnogo danes znanih ustvarjalcev, katerih dela si lahko ogledujemo v uglednih galerijah, o njih prebiramo likovne kritike ter listamo po njihovih razstavnih katalogih. Razstavo, ki je v obeh razstaviščih gostovala cel december 2012 in košček januarja 2013, smo naslovili 2x12, saj jo je pripravilo dvanajst študentov, njihovemu vabilu pa se je naklonjeno odzvalo dvanajst umetnic in umetnikov.

Uspeh lanskega projekta je narekoval, naj ga nadgradimo v študijskem letu 2012/2013. Spisek uspešnih študentov mariborske likovne pedagogike, ki so se uveljavili kot prodorni umetniki, z lansko razstavo ni bil v celoti izkoriščen. Presodili smo, da smo umetnostnozgodovinsko raziskavo o pomenu mariborskega visokega šolstva na polju umetnosti tako rekoč dolžni pripeljati do smiselnega zaključka; preprosto nismo želeli ostati na pol poti. Tudi z letošnjo razstavo nismo izčrpali celotnega seznama imen, s katerimi se Univerza v Mariboru lahko upravičeno ponaša in jih zapiše med svoje reference. Ko seštejemo obe razstavi in ko postavimo oba razstavna kataloga drug ob drugega, se pokaže, v kolikšnem obilju je bila in je tudi zdaj umetnost prisotna na mariborski Univerzi. Rezultate študentskega dela uvrščamo v raziskovalni projekt Likovna umetnost v prostoru mesta Maribor (L6-4315), ki ga financirata ARRS in mestna občina Maribor, vodi pa ga predstojnica Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta, doc. dr. Barbara Murovec, tudi sodelavka Filozofske fakultete Univerze v Mariboru. Tematika ponuja veliko iztočnic za razmislek o pomenu ustvarjalnega duha v znanstvenem in visokošolskem okolju in v življenju mesta. Ideja o ustanovitvi Akademije za umetnosti je kljub dobrim obetom izpred leta dni ponovno izgubila zagon, ne smemo pa si dovoliti, da zamre. K temu zavezujejo tudi generacije odličnih umetnikov, ki so prve korake v bogastvo likovnega naredili prav v Mariboru.

Letošnjemu vabilu k razstavljanju se je odzvalo devetnajst kiparjev in slikarjev. Z naklonjenostjo so sprejeli vsebinski koncept razstave in podprli mlade umetnostne zgodovinarje, ki prvič čisto zares stopajo v doslej neznano delovno področje. Naslov razstave smo oblikovali enako kot lani: prešteli smo umetnike in mlade kustose. Pri delu so nas podprli v Mladinskem kulturnem centru Maribor in v vodstvu Filozofske fakultete Univerze v Mariboru ter nam omogočili ustrezno delovno okolje. Vsem hvala.

Marjeta Ciglencečki

DRAGO AČKO

Drago Ačko, Brez naslova, vosek, papir, 2005

Slikarstvo Draga Ačka je abstraktno, v devetdesetih letih pa je razvil tehniko slikanja z voskom. Razstavljen slika, ki ji ni želel dati povednega naslova, s pomočjo nepravilnih in različno obarvanih geometrijskih elementov ustvarja podobo vase zaprtega notranjega prostora.

Tamara Sprinčnik

SAŠA BEZJAK

Saša Bezjak, Poljub, vezenina, 2008

Saša Bezjak pri ustvarjanju izhaja iz čustveno intimnega sveta. Motive črpa iz družinskega in poklicnega življenja ter iz spominov. Morda ravno zaradi tega išče navdih v otroški risbi, v kateri zaznava nezavedno in intuitivno. Bezjakova si pri delu ne dovoljuje omejitev, kar je velika odlika njenega opusa.

Doroteja Kelenc

ANDREJ BRUMEN ČOP

**Andrej Brumen Čop: Vešča,
klej in pigmenti na platnu, 2012**

Na slikah Andreja Brumna Čopa so vedno prisotne simbolno prikazane figure. Naslikane so zamegljeno, zabrisano, pa vendar žarčijo močna čustva. Umetnik brezkompromisno podaja mnenje o svetu, ki ga obdaja.

Samanta Cimerman

BOGO ČERIN

**Bogo Čerin: Kontrast,
fotografija, 2002**

Bogo Čerin je predan fotografiranju aktov, pri čemer presega ustaljene načine prikazovanja čutnega. Do modelov izkazuje spoštljivost, podobe njihovih razgaljenih teles pa ohranjajo gledalčevo čustveno budnost. Čerinov občutek za estetiko je prepleten z nepredvidljivostjo.

Nino Peček

IRENA ČUK

**Irena Čuk, Globina 1,
toniran kremenit, 2009**

Irena Čuk ustvarja v glini, lesu in bronu, pri čemer pogosto izraža občutje svoje lastne nemoči. Na prvem od razstavljenih reliefov prikazuje figure, ujete v brezizhodno šibkost, nepopolnost in bolečino. Drugi od eksponatov je kiparkin avtoportret; upodobila je svoje roke, s katerimi ustvarja, se sprašuje po smislu življenja in išče odrešenje.

Larisa Jagrič

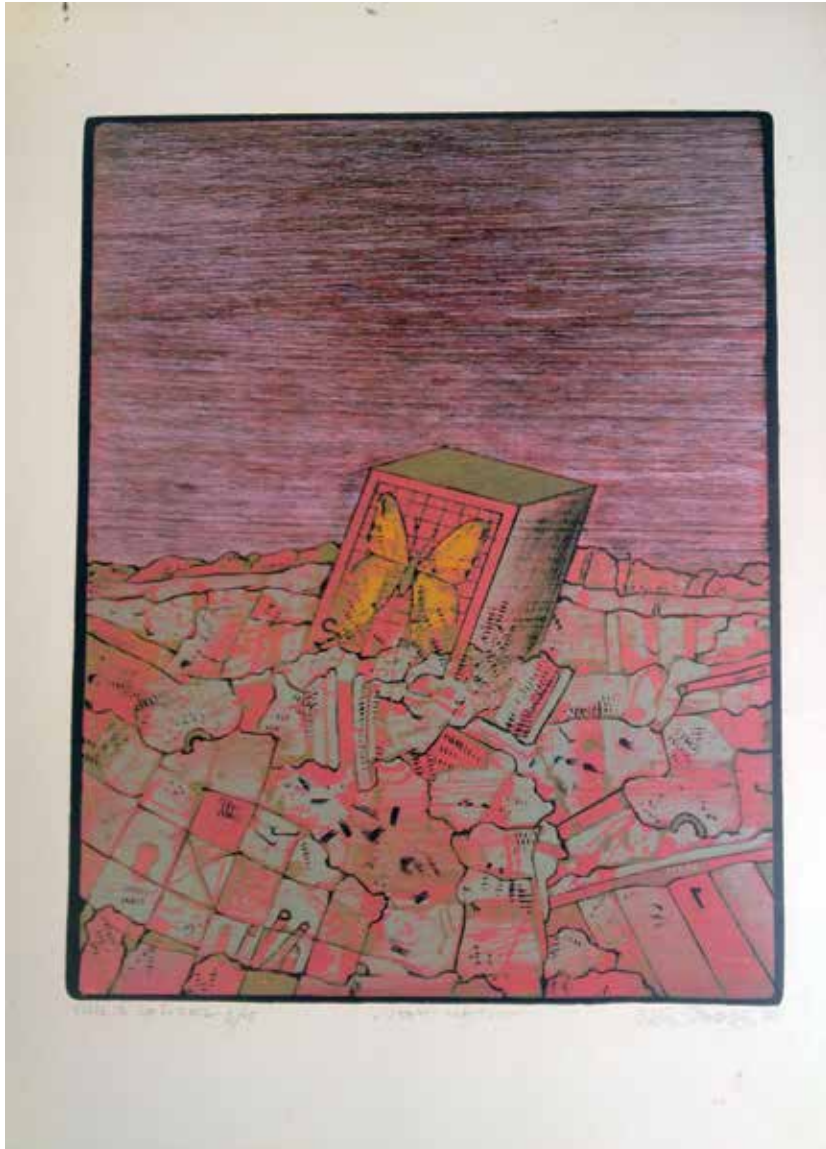
STEVAN ČUKALAC

**Stevan Čukalac, Mati z detetom,
lesorez, 2010**

Za Stevana Čukalca je grafika področje poglobljenega raziskovanja. Ključnega pomena zanj je razmerje med klasičnimi izhodišči in njihovim statusom v sodobni umetnosti. Izbira tradicionalne tehnike (lesorez) ter jih z namenom, da bi doumel estetsko transformacijo forme, povezuje z motivi iz zahodnoevropske krščanske ikonografije.

Tjaša Karba

ŠTEFAN GALIČ (1944-1997)

**Štefan Galič, Ujeti metulj,
barvni lesorez, 1980**

Štefan Galič je pri svojem ustvarjanju poudarjal razmerje med prostorom in motivom, predvsem pa je izkazoval izjemen čut za detajle. Galičeve grafike so sicer kompozicijsko zasnovane kot čvrste celote, ki jih je mogoče zajeti z enim pogledom. Med motivi izstopajo metulji, ki vznemirjajo z realizmom izvedbe, z barvo in postavitvijo v prostor, ki je nakazan z malo sredstvi. Galičeve podobe metuljev so neponovljive in brezčasne.

Natalija Cigut

ALEKSANDRA SAŠKA GRUDEN

**Aleksandra Saška Gruden, To je
moja misel, instalacija, 2012**

Aleksandra Saška Gruden v svojem umetniškem delu išče sozvočje s prostorom in vabi obiskovalca v interakcijo. Takšna je tudi njena nova stvaritev: zlati stoli. Pomembno je, da so trije in da jih spremlja zvok – branje besedil duhovne, teoretične in literarne vsebine. Umetnica vabi obiskovalca, naj sede, si nadene slušalke in posluša. Izziva ga, naj se približa povzdignjenemu in nadzemskemu ter se prepusti novi izkušnji.

Tina Bratuša

MIRAN MIŠO HOCHSTÄTTER

Miran Mišo Hochstätter,
iz cikla *Težka nočna glasba*,
fotografija, kolaž, 1972–89

Hochstätterjevo fotografijo odlikuje čutna izpovednost prizora ter prefinjena in preiščljena kompozicija. *Težka nočna glasba* je cikel kolažev, ki so nastali ob poglobljenem razmišljanju o življenju, spominih, pravih ali nepravilnih odločitvah, vse pa izhaja iz avtorjeve osebne neprijetne izkušnje. Hochstätterjevi kolaži tudi na gledalca delujejo kontemplativno, že skoraj meditativno.

Nuša Novak

MAJA HODOŠČEK

Maja Hodošček, Landscape,
video, 2010

Za Majo Hodošček sta video in fotografija najustreznejša medija, saj ji omogočata pripovedovati o vsakdanjosti. Projekt *Landscape* je instalacija, s katero umetnica problematizira družbeno doživljanje staranja in starosti. Maja Hodošček je snemala v domovih za starejše in naredila fotografije prostorov, ki so se starali skupaj s svojimi stanovalci. Upočasnjeni in nemi video posnetki starčevskih oči gledalca vračajo pogled in ga neposredno nagovarjajo.

Matjaž Krašovec Anderlič

METKA KAVČIČ

Metka Kavčič, Ne skruni mi sanj, varjeno jeklo, 2011

Metka Kavčič v mnogih svojih delih uporablja elemente čipke; najbolj jo navdihuje idrijska čipka. Njene krhke oblike prenaša v nenavadne materiale - jekleno in bronasto pločevino, pri čemer čustvenost in ženstvenost prevladata nad ostrino in grobstvo. V razstavljenem delu je moško kmečko orodje čustveno oplemenitila in ga vsebinsko navezala na zgodovinsko usodo Kobarida.

Tea Plaftak

JASMINA NEDANOVSKI

Jasmina Nedanovski, Zadnja kavica za dva II, barvni lesorez, 2010

Osnovna risba oziroma matrica barvnega lesoreza ima obliko tonda, kar je relativno redek slikovni nosilec. Tihožitje s skodelicama asociira na preprosto plemenitost japonskih lesorezov. V tihožitje so ujete podobe minljivega sveta in opomin na kratkost trenutka, ki se prepušča hedonistični razvadi.

Tina Lovrec

SAMO PAJEK

Samo Pajek, Vzgon, o.pl., 2010

Dela Sama Pajka so abstraktna. Navdihuje ga narava, ki ji sledi v njenih svetlobnih impresijah in v iskanju ekspresivnega izraza. Velik pomen v Pajkovem opusu ima raziskovanje barve v razmerju do oblike.

Denis Ivančič

ANA PEČAR in LUCIJA SMODIŠ

Ana Pečar, Lucija Smodiš, performans Koncert za železarsko nakovalo, binarne stroje, harmoniko, violino, zbor in pihalni orkester, Železarna Ravne, 2008 (posnetek)

Ana Pečar, članica samoorganizirane skupine SoOgledi, in Lucija Smodiš sta zasnovali zvočni performans, ki so ga izvedli v kovačnici jekla v Železarni Ravne 20. decembra 2008. Enakomerni udarci železarskega nakovala, ki spreminja obliko velikanskega kosa razžarjenega jekla, in drugi zvoki v proizvodni dvorani, so bili del zvočno-vizualnega dogodka, ki je prespraševal o človekovi volji po transformaciji.

Nadja Pisnik

BORUT POPENKO

Borut Popenko, Kocka, akril, olje, zamet, 1997

Borut Popenko v svojem opusu raziskuje iluzionistične vrednosti prostora, optično igro in neskončnost prostorske praznine. Zanimata ga minimalistična geometrična abstrakcija, kakor tudi vprašanje ploskovitih barvnih nanosov. Slika Kocka nas preseneti s perspektivničnimi in optičnimi učinki.

Matic Gaiser

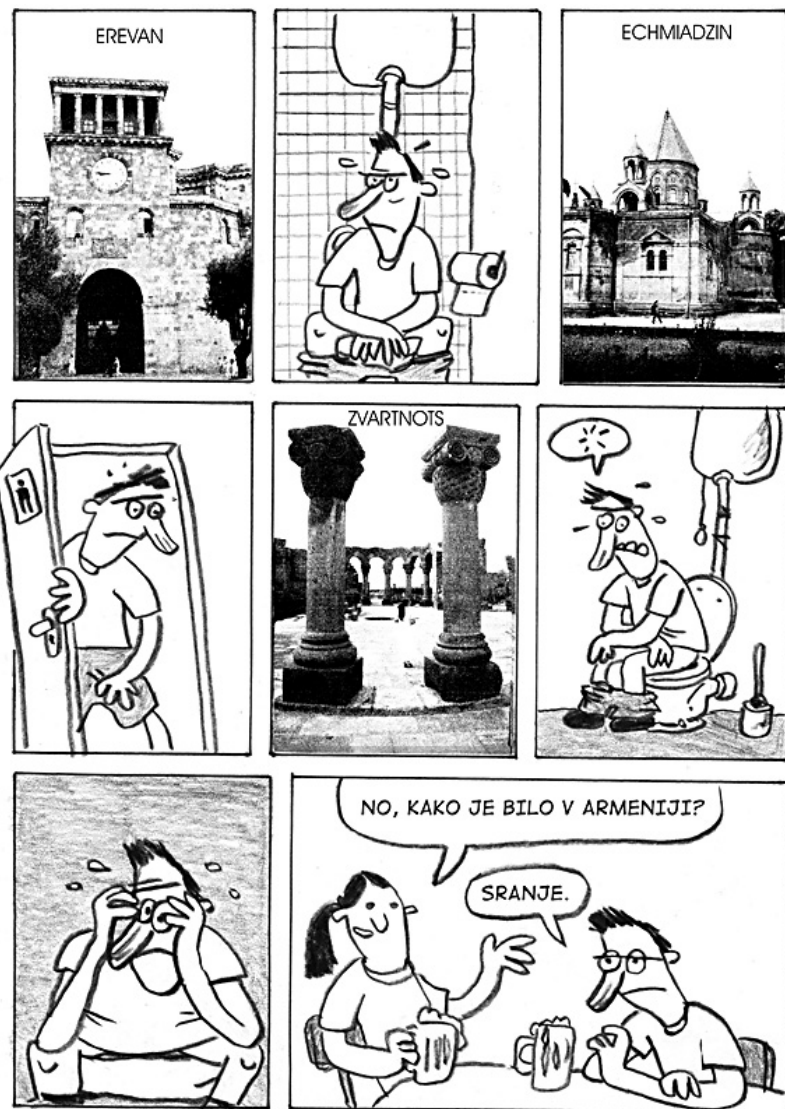
UROŠ POTOČNIK

Uroš Potočnik, Brez naslova, kolaž, 2012

Razstavljena dela se tako po videzu kot postopku izdelave odmikajo od dosedanje slikarske prakse Uroša Potočnika. Umetnik prikazuje motive atomskih eksplozij. Fotografije s svetovnega spleta je s svojimi likovnimi odzivi nadgradil umetnikov sin, povečave pa je Potočnik prenesel v kolaže, v katerih je plastil liste različnih barv. Z izrezi je povzročil navidezno pogrezanje in zanikanje prostora. Zaradi redukcije detajlov podoba prehaja v znak.

Petra Zemljič

DAMJAN SOVEC

Damjan Sovec, Armenija, svinčnik/kolažna fotokopija in računalniški izpis z besedilom, 2008

Damjan Sovec se ukvarja s stripom, karikaturro, animacijo in ilustracijo. Med letoma 1994 in 2006 je za dnevnik Večer tedensko risal enopasične stripe. Sovčeva risba je čista, linija sklenjena, kompozicijo pa občasno dopolni s fotografijo.

Sanja Stojnšek

MAJA STRMECKI

Maja Strmecki, Strah Strah/Fear, jedkanica, akvatinta, reservage, kolaž, 2009

Maja Strmecki ustvarja v grafiki. V svojih delih raziskuje doživljanje čustev, prevladujejo stanja nemoči, strahu, nedoločnosti. Strah, ki je primarno in globoko čustvo, je prikazano z barvno razčlenjenim ozadjem, vsebino grafike pa razbiramo tudi iz kretne upodobljene figure.

Kaja Latinovič

URŠKA STROPNIK ŠONC

Urška Stropnik Šonc, Izidor in kolodvor, ilustracija iz knjige Tatjane Pregl Kobe, Šaljivke (v tisku), 2012

Likovno govorico Urške Stropnik Šonc zaznamuje živa barvna ploskev; omejena s črno linijsko obrobo določa posamezne like - »paličnjake«, ki so oblečeni po zahtevi in pričakovanju besedila. Stropnikova poskuša bralca čim manj obremenjevati ter ga lahko popeljati v zgodbo. Zdi se, da so njene preproste ilustracije potomke slikopisov, iz katerih se je razvila pisava.

Borut Krog